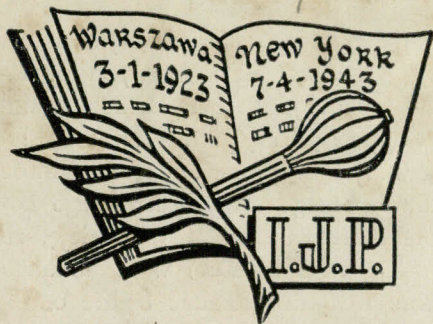


V-14949/15



INSTYTUT JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W AMERYCE

POŚWIĘCONY BADANIU NAJNOWSZEJ
HISTORJI POLSKI

289 Fourth Avenue — New York 10, N. Y. — GRamercy 5-6766

Rok XV, Nr. 1, BIULETYN INFORMACYJNY.

Styczeń, 1958.

SPRAWOZDANIE INSTYTUTU ZA ROK 1957

Treść: I. Na drodze do wielkiego celu. II. Zbiory archiwalno-historyczne. III. Organizowanie prac naukowych, odczytów i pokazów. IV. Wydawnictwa. V. Działalność statutowo-organizacyjna i administracyjna. VI. Wykaz ofiar, którym Instytut zawdzięcza egzystencję i dalszy rozwój. VII. Rok 1958 — Rokiem Jubileuszowym Instytutu.

I. NA DRODZE DO WIELKIEGO CELU.

Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce podjął zadanie ujawniania i głoszenia prawdy o Polsce, — prawdy opartej na naukowym badaniu źródeł historycznych — aby argumentacją naukową ugruntowywać prawa Polski, pogwałcone w zakresie suwerenności i obszaru, oraz w oparciu o dokumentarne oświetlanie faktów, obalać liczne fałszywe, szerzone przez wrogów Polski.

Bogactwem Instytutu, które pozwala mu żywić uzasadnione nadzieje realizowania projektowanych zamierzeń, są wielkie i jedyne w swoim rodzaju zbiory archiwalno-biblioteczne. Historykom, pracującym nad zagadnieniami polskimi, w okresie od Powstania 1863-go roku aż po koniec II-ej Wojny Światowej, mogą one dostarczyć materiałów źródłowych, nieosiągalnych ani w kraju ani w innych zbiorach zagranicą.

Pokolenia polskie, od czasu rozbiorów aż do roku 1918-go, brały na swe barki obowiązek ocalania tych skarbów naukowych. Tak chronione były od zatrucia źródła dziejów narodu, w których tkwiły korzenie jego nieprzedawnionych praw i tam wykuwano broń o ich odzyskanie: po upadku Powstania Listopadowego przywódca Wielkiej Emigracji stworzyli w Paryżu Bibliotekę Polską, a po klęsce Powstania 1863-go roku grono patriotów powołało do życia ośrodek myśli narodowej na wolnej ziemi szwajcarskiej, w Raperswiliu.

Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce, na ziemi, o wolność której walczyli Kościuszko i Pułaski, pamiętny dziedzictwa minionych pokoleń — do tych zaszczytnych tradycji nawiązuje swą obecną działalność.

II. ZBIORY ARCHIWALNO-BIBLIOTECZNE

Zbiory archiwalne powiększyły się znacznie w ciągu okresu sprawozdawczego. Archiwum Instytutu, składające się z dokumentów oryginalnych, o wielkiej wartości naukowo-historycznej, stanowi nieocenione źródło dla historyka, pracującego nad najnowszą historją Polski. Zbiór składa się z wielkiej ilości dokumentów, ocalonych z pożogi wojennej pełnym poświęcenia wysiłkiem szeregu osób, które potrafiły uchronić je przed zniszczeniem lub zaginięciem. Opiekę nad tymi zbiorami roztoczył Instytut, zabezpieczając je i udostępniając dla badaczy naukowych.

Wobec zniszczeń i strat kultury polskiej, poniesionych podczas II-ej Wojny Światowej przez kolejne okupacje Polski — przez Niemcy, a później przez Rosję Sowiecką — zbiory archiwalne Instytutu stanowią obecnie na Wolnym Świecie jedno z najpoważniejszych źródeł badawczych. Zbiory te obejmują okres historyczny od Powstania 1863-go roku, poprzez ruch rewolucyjny w Królestwie Polskim 1904-1908, zbrojny ruch Niepodległościowy 1908-1914, I-ą Wojnę Światową, Legjony Polskie, Polską Organizację Wojskową (P.O.W.), okres budowania i istnienia Niepodległej Polski oraz II-ą Wojnę Światową.

W ciągu 15-to letniego swojego istnienia w Nowym Yorku Instytut otrzymał wiele bardzo cennych dokumentów i książek od członków i przyjaciół Instytutu. Wiele bowiem niezmiernie cennych dla historyka dokumentów znajduje się w posiadaniu prywatnym — jako wysoce ceniona pamiątka i często drogie wspomnienie z przeszłości. Ale coraz więcej znajduje się osób, zdających sobie sprawę, że dokument jaki

D.2. 687/58/10¹⁰

jest "martwy", jeżeli nie znajduje się w odpowiednim archiwum, gdzie z "martwego", czyli niedostępnego historykowi, zacznie żyć i działać, przekształcony na broń czynną w walce o prawdę o Polsce. Apel Dyrekcji Instytutu o przekazywanie do naszego archiwum takich zbiorów lub pojedynczych dokumentów spotkał się z żywym odzewem i szereg osób złożyło w Instytucie wiele tego rodzaju cennych darów.

Zadeklarowane zostały do przekazania Instytutowi zbiory p. p. Ambasadorów: ś. p. Tytusa Filipowicza, Józefa Lipskiego, ś. p. Juljusza Łukasiewicza i Michała Mościckiego. Prof. Wacław Jędrzejewicz przekazał Instytutowi szereg cennych dokumentów. Ze swej strony Instytut czyni starania o pozyskanie szeregu większych archiwów prywatnych. Ostatnio p. J. Szlichciński nadesłał zbiór druków i czasopism z okresu istnienia i prac Komitetu Obrony Narodowej (K.O.N.) w Ameryce.

Instytut oczekuje zgłaszania prywatnych zbiorów archiwalnych lub też pojedynczych dokumentów celem dalszego zwiększania archiwum Instytutu, który będzie mógł wykorzystać je wtedy jako broń naukową.

Istnieje jeszcze inny rodzaj dokumentów, niezmiernie ważny, — są to relacje na piśmie poszczególnych osób, uczestników lub świadków naocznych wypadków historycznych. Relacje takie napływają — są pisane przez tych, którzy doceniają doniosłość tych przyczynków historycznych, a które stanowią bardzo cenne źródło dla historyka. Mamy nadzieję, że w roku 1958-ym ilość tych relacji znacznie się powiększy.

Cześć zbiorów archiwalnych i wydawnictwa własne (książki) znajdowały się na składach, daleko od siedziby Instytutu: obecnie całość zbiorów archiwalnych oraz wszystkie książki zostały przewiezione i znajdują się w lokalu Instytutu.

Należy podkreślić, że zgromadzenie zbiorów archiwalnych w jednym miejscu i pomieszczenie w tymże lokalu powiększonej znacznie biblioteki byłoby praktycznie niewykonalne, gdyby nie to, że p. Jerzy Braynack zaofiarował Instytutowi zrobienie własnym kosztem szeregu specjalnych półek stalowych. Cenny ten dar umożliwił rozmieszczenie zbiorów nawet w tak małym lokalu, jaki jest obecnie siedzibą Instytutu.

Obecnie zbiory Instytutu wypełniają szczerlnie cały lokal i sprawa posiadania większego pomieszczenia jest niezmiernie nagląca, gdyż brak miejsca utrudnia ogromnie katalogowanie i pracę w Instytucie. Dyrekcja czyni wszelkie starania aby uzyskać siedzibę, gdzie byłyby warunki dla lepszego rozmieszczenia zbiorów i dogodniejszych możliwości pracy.

Rozpoczęta została praca nad zrobieniem nowego katalogu książek i broszur, co jest konieczne dla uzyskania łatwiejszego dostępu do tych źródeł. Ten katalog (kartkowy), opracowywany według metod

naukowych przyjętych w bibliotekach amerykańskich, jest wykonywany pod kierownictwem wybitnej fachowej bibliotekarki pani Jadwigi Pułaskiej. Skatalogowania biblioteki podjęła się pani Wanda Rostenowa, ofiarowując swój czas i pracę. Da to możliwość pracującym naukowo pełnego i wszechstronnego korzystania z biblioteki Instytutu. Mamy nadzieję, że w dziale druków (książek i broszur) w stosunkowo niedługim już czasie Instytut posiadać będzie odpowiednio opracowany katalog. Rada i Dyrekcja dziękuje serdecznie pani J. Pułaskiej i pani W. Rostenowej za podjęcie się pracy na tak ważnym odcinku działalności Instytutu.

Biblioteka i zbiory periodyków Instytutu powiększyły się w ciągu ostatniego, sprawozdawczego roku o nowe, liczne i wartościowe nabytki. Wśród ofiarodawców znajdują się: p. Hr. I. Cittadini (komplet "Encyklopaedia Britannica" — 24 tomy, Album 10-cio lecia Odrodzenia Polski, Instytut Zachodni (Poznań) (3 książki i 1 dwumiesięcznik,) prof. W. Jędrzejewicz (miesięczniki i periodyki — 176 numerów), p. Dr. Jerzy Karcz (19 książek), p. I. Nurkiewicz (567 książek, 35 tomów oprawnych czasopism, 130 numerów periodyków), Polski Instytut Naukowy (czasopisma — 139 numerów) oraz za pośrednictwem p. Adama Schmidta, z Library of Congress, (29 książek i 3 czasopisma).

Instytut otrzymuje regularnie numery szeregu ukazujących się czołowych wydawnictw polskich, jak: Bellona, Dziennik Polski (Londyn), Syrena (Paryż), Nowy Świat (New York), Dziennik Polski (Detroit) oraz szereg innych czasopism..

Zbiory prasowe Instytutu (dzienniki, tygodniki, miesięczniki) powiększyły się w r. 1957-ym o około 5,000 numerów.

Instytut wymieniał książki i kopie dokumentów z szeregiem instytucji naukowych polskich i amerykańskich, Hoover Institute Library (Kalifornia), Instytut J. Piłsudskiego (Londyn), Instytut im. gen. W. Sikorskiego (Londyn), Library of Congress (Washington, D. C.), Polski Instytut Naukowy (New York), Public Library (New York).

Instytut wziął także udział w wysyłaniu książek do bibliotek w Polsce (wysłano 396 książek) oraz zaofiarował do wysłania 78 tomów oprawnych "The New York Times'a", kompletów (roczników) z okresu lat II-ej Wojny Światowej.

III ORGANIZOWANIE PRAC NAUKOWYCH, ODCZYTÓW I POKAZÓW.

A. Instytut wszedł na drogę stworzenia planu prac naukowo-historycznych, zbadania możliwości i zapewnienia realizacji tego planu. Inicjatywa to mogła być podjęta, ponieważ stwierdzono istnienie następujących podstawowych elementów:

a) Istnieje w Instytucie wielkie bogactwo nieopublikowanych dotąd dokumentów archiwalnych, ilustrujących dramaty polskich zmagania w walkach o Niepodległość Polski; w okresie jej niepodległego istnienia jako strażnicy kultury i cywilizacji Zachodniej; w okresie tragicznych zmagania się i ofiarnych walk w czasie II-ej Wojny Światowej i w okresie nowego rozbioru i utraty Niepodległości.

b) Istnieje liczna rzesza ludzi nauki — historyków polskich — wybitnych profesorów, wykładowców na wyższych uczelniach i uniwersytetach amerykańskich oraz pracujących w wielu różnych centrach naukowych świata. Jest to nieocenione bogactwo dorobku nauki i kultury polskiej. Profesorowie ci, pracując z poświęceniem i całkowitem oddaniem się swemu posłannictwu naukowemu, służą wybitnie Sprawie Polskiej. Jednocześnie jednak mogą oni stanowić zespół naukowy dla podjęcia szeregu prac, które, ze względu na ich zakres, przerastają siły i możliwości jednostki.

Ocalenie tych, podstawowych elementów z pożogi wojennej daje realną możliwość i pozwala na stworzenie w Instytucie warsztatu broni naukowej — dla zbadania i ujawnienia istotnej prawdy, dotyczącej się odwiecznych zagadnień życia Polski, jej stosunku do zagadnień Środkowo-Wschodniej Europy oraz do ogólnych problemów europejskich i światowych.

Podjęcie tej inicjatywy, stworzenia planu prac naukowo-historycznych, spotkało się z żywym odzewem wśród przedstawicieli nauki polskiej. Zawdzięczając temu zainteresowaniu i zaoferowanej współpracy licznej gronie polskich profesorów, został opracowany plan prac naukowych Instytutu oraz skonstruowane zostały projekty poszczególnych prac z tak ważnych dziedzin jak: zbrojne działania rewolucyjne przed I-ą Wojną Światową, ciągłość państwowej myśli federalistycznej w Polsce, polityka zagraniczna Rzeczypospolitej Polskiej, światowe znaczenie odwiecznie polskiego Śląska, Polska a Parlament Angielski, strategia i polski wysiłek zbrojny II-ej Wojny Światowej, i t. p. Wreszcie, obszernie dzieło "Nowoczesna Historia Polski", dająca przegląd tak ważnych dziedzin życia narodu jak: kultura, socjologia, polityka, ekonomia, wojsko.

Podajemy listę p. p. Profesorów i przedstawicieli świata naukowego, współpracujących obecnie z Instytutem:

Z. Brzeziński, A. P. Coleman, R. Dębicki, M. K. Dziewanowski, O. Halecki, W. Jędrzejewicz, J. Karcz, T. Komarnicki, M. Korowicz, L. Krzyżanowski, E. Kusielewicz, W. Lednicki, J.

Lipski, R. Michałowski, Z. Nagórski, T. Schaetzel, M. Sokolnicki, K. Symonolewicz, B. Szczęśniak, P. Wandycz, J. Wszelaki, B. Zaborski.

Rada Instytutu wyraża wielkie podziękowania za tak niezmiernie czynną i owocną współpracę jaką dali Panowie Profesorowie, a w szczególności — p. p. M. K. Dziewanowski, O. Halecki, T. Komarnicki, R. Michałowski i M. Sokolnicki.

O planie prac naukowych Instytutu zostały poinformowane instytucje naukowe polskie i amerykańskie, które zainteresowały się współpracą z Instytutem. Jednak, współpraca ta i ewentualna pomoc zależą będzie od naszego wysiłku, okazanego dla realizacji tego planu, i od ofiarności naszej na rzecz osiągnięcia tego zamierzenia.

B. Odczyty i pokazy naukowo-historyczne cieszyły się dużym zainteresowaniem i licznym udziałem słuchaczy. Zostały one nagrane na taśmie fonograficznej, celem ich utrwalenia i ewentualnego wykorzystania jako przyczynków historycznych. Były to:

- 1). dn. 9. I. 1957 r. prof. O. Halecki: "Koncepcje federacyjne w Polsce Odrodzonej"
- 2). dn. 27. II. 1957 r. p. W. Bączkowski: "Rosja wczoraj a dziś".
- 3). dn. 19. III. 1957 r. gen. W. Kowalski: "Dlaczego Kongres Pedagogiczny w Brukseli w r. 1935-ym uznał Józefa Piłsudskiego wielkim i szlachetnym wychowawcą".
- 4). dn. II. IV. 1957 r. prof. R. Michałowski: "Światła i cienie polityki zagranicznej w ustroju demokratycznym".
- 5). dn. 12. V. 1957 r. (wieczór członkowski) Dr. Jan Fryling: Pokaz i narracja do filmu dokumentarno-historycznego p. t. "Józef Piłsudski".

W ożywionych dyskusjach nad poruszonymi tematami, wielu z pośród obecnych zabierało głos, dorzucając cenne dodatkowe naświetlenia: wytwarzało to atmosferę myślowej współpracy pomiędzy prelegentem i audytorjum, stwierdzając potrzebę tego rodzaju odczytów, organizowanych przez Instytut.

IV. WYDAWNICTWA.

W okresie sprawozdawczym ukazały się dwie książki:
1. W. Pobóg-Malinowskiego "Najnowsza Historia Polityczna Polski", tom II-gi (część pierwsza).

Książce tej, wydanej w Angli nakładem autora, Instytutu udzielił daleko idącego poparcia przez: podjęcie się bezinteresowne rozpisania subskrypcji, inkasowania na rachunek autora nadsyłanych kwot pieniężnych, odbierając książki przychodzące z Anglii i rozsyłając subskrybentom tom I-y tej książki (wy-

dany w Paryżu, w roku 1953-im). Tom II-gi (część pierwsza) ukazał się w druku w końcu 1956-go roku i z początkiem 1957 r. Instytut rozpoczął otrzymywanie egzemplarzy tego tomu w New York'u. Instytut uaktualnił listę adresową subskrybentów i zajął się rozesłaniem tomu II-go, sprzedażą pozasubskrybcyjną i przyjmowaniem na rachunek autora dobrowolnych dopłat (za mającą się ukazać część drugą tomu II-go), o które p. W. Pobóg-Malinowski zwrócił się do subskrybentów.

Dla zobrazowania pracy wykonanej przez Instytut dla p. W. Pobóg-Malinowskiego, podajemy następnie zestawienie:

a) W roku 1957-ym napisano i wysłano ponad 1,200 listów w związku z obsługą tomu II-go książki p. W. Pobóg-Malinowskiego.

b) Otrzymano z Anglii i rozesłano 297 egzemplarzy tomu II-go (część pierwsza).

c) Zainkasowano na rachunek autora za tom II-gi (część pierwsza) i za dopłaty za część drugą tomu II-go \$610.—.

d) Ogółem, od roku 1952-go do roku 1957-go (włącznie):

1. Napisano i wysłano ponad 8,500 listów.
2. Przyjęto i rozesłano 567 egzemplarzy książek.
3. Zainkasowano i odesłano p. W. Pobóg-Malinowskiemu \$3,038.44. (W sumie tej mieści się czek gwarancyjny Instytutu w wysokości \$724.—, wystawiony dla polskiej firmy księgarskiej w Kanadzie, która bez takiej gwarancji nie decydowała się na danie zamówienia na książki).

Celem przyjsia z pomocą autorowi, cała ta praca została wykonana przez Instytut zupełnie bezpłatnie i trwała przez szereg lat.

2. Tytusa Komarnickiego — "Rebirth of the Polish Republic", — A study in the Diplomatic History of Europe, 1914—1920, Publ. "William Heinemann Ltd., London, 1957, pages 776.

Książka ta ukazała się w druku w roku 1957-ym w Londynie, nakładem firmy wydawniczej "W. Heinemann Ltd." Instytut przyszedł z wydatną pomocą finansową, celem umożliwienia wydania tego dzieła. Jest to naukowe studjum z dziedziny dyplomatycznej historii Europy (1914—1920), mające jako główny cel określenie roli, jaką grały polskie zagadnienia w polityce światowej. W nieustannej, mozolnej walce o prawdę o Polsce, źródłowe to dzieło wypełnia wielką lukę w opracowaniach naukowo—historycznych.

Zgodnie z umową z firmą "W. Heinemann Ltd.", Instytut otrzymał pewną ilość egzemplarzy tej książki po cenie niższej (t. j. po \$8.25) dla rozprzedaży wśród swoich członków i przyjaciół.

V. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWO—ORGANIZACYJNA I ADMINISTRACYJNA.

1. W roku ubiegłym, dnia 19 marca 1957 roku, odbyło się Walne Zgromadzenie członków Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce. Na zebraniu tym prezes Instytutu p. Henryk Korab Janiewicz w przemówieniu swoim uczcił pamięć ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego, poczem Walne Zgromadzenie, po sprawozdaniach i uchwaleniu absolutorjum ustępującemu zarządowi, wybrało nowe władze Instytutu na rok 1957-y.

Prezesem został wybrany p. Henryk Korab Janiewicz, wice-prezesem p. gen. Władysław Bortnowski, skarbnikiem p. Włodzimierz Falencki i sekretarzem p. Jan Kowalski. Członkami Rady wybrani zostali: p. Stefanja Januszewska, prof. Waclaw Jędrzejewicz, pułk. Adam Koc, p. L. A. Kupferwasser, p. Ignacy Nurkiewicz i p. Kazimierz Wierzyński. Do Komisji Rewizyjnej: przewodniczący p. Wiesław Domaniewski, członkowie — p. Stefan Lenartowicz i pułk. Leon Mitkiewicz; zastępcy członków — p. Halina Abłamowicz i p. Zbigniew Spotowski.

Poza wyborem nowych władz, Walne Zgromadzenie uchwaliło mianować p. Ambasadora Prof. Dr. Michała Sokolnickiego Członkiem Honorowym Instytutu. Uchwalono także pewne zmiany w Statucie Instytutu, a mianowicie, wprowadzić do statutu dwie nowe kategorie członków: a) członków-studentów, którzy opłacają zmniejszoną składkę roczną w wysokości \$6.00 i b) członków wieczystych, którzy ofiarowali nadzwyczajną daninę na fundamentalną pracę naukową lub też na dom-siedzibę Instytutu.

Po Walnym Zgromadzeniu, nowo wybrana Rada powołała na Dyrektora Instytutu p. gen. Wincentego Kowalskiego (ponownie). Jednocześnie, ponieważ nie wszyscy członkowie Rady przebywają w New York'u a zarazem wobec zwiększonego zakresu działalności i konieczności rozwinięcia szeregu działów pracy — Rada postanowiła powołać szereg osób do współpracy w Radzie i Dyrekcji Instytutu. W tym celu Rada zamianowała: p. Dra Jana Frylinga — redaktorem publikacji Instytutu; p. Jacka Gałązkę — ekspertem w sprawach wydawniczych; p. Mecenasa Juljusza Kanarka — Radcą Prawnym Instytutu; p. Dra Jerzego Karcza — łącznikiem do spraw młodej generacji; pułk. prof. Romana Michałowskiego — delegatem do amerykańskich instytucji naukowych i do Fundacji naukowych; p. Franciszka Mościckiego — konsultantem finansowo—buchateryjnym; p. Jadwigę Pułaską — doradcą w sprawach archiwalno—bibliotecznych oraz pułk. Adama Koca — kierownikiem sekcji archiwalno—bibliotecznej i zastępcą Dyrektora Instytutu.

2. W ciągu ubiegłego roku prace Rady, Dyrekcji i powołanych do współpracy osób szły w kierunku rozwinięcia szeregu odcinków pracy Instytutu, a

szczególnie w działach: planu studjów i prac naukowych, nawiązywania łączności z historykami oraz z instytucjami naukowymi, archiwalno—bibliotecznym, wydawnictw, pozyskiwania nowych członków, zwiększania dochodów oraz usprawniania kancelarji i sekretarjatu. Specjalna uwaga poświęcona była sprawie rozszerzenia lokalu; bowiem zapewnienie egzystencji materjalnej, sprawności działania i posiadania odpowiednich warunków do pracy — są to niezbędne podstawy dla wykonywania zadań, które są celem istnienia i prac Instytutu:

a) Sprawa uzyskania odpowiedniego stałego lokalu, względnie własnej siedziby Instytutu, jest najbardziej palącą. Obecny lokal, pomimo donajęcia jednego pokoju, z wielką trudnością mieści zgromadzone wreszcie razem zbiory archiwalne i bibliotekę — natomiast jest zupełny brak pomieszczenia na prace archiwalne, badawcze, studja, wykłady i pokazy oraz kancelarję.

b) Ilość czynnych członków Instytutu, jako podstawa jego istnienia i działalności, została w roku sprawozdawczym znacznie powiększona. Ilość swoich członków legitymuje się Instytut i świadczy, jak szerokie grono świadomych obywateli z nim współpracuje. Dalszy wzrost liczebny członków w roku ubiegłym świadczy wymownie o potrzebie istnienia, żywotności i dynamice tej placówki, która wzięła na siebie poważny i wielki obowiązek służenia prawdzie o Polsce i walki o tę prawdę. Członkowie Instytutu z roku na rok tworzą coraz liczniejszy zespół; połączeni więzami głębokiego zrozumienia celów i zadań, które stoją przed nami wszystkimi, stanowią jakby jedną, wielką rodzinę, ożywioną wspólną ideą.

Przybyło, podobnie jak w roku poprzednim, 65-ciu nowych członków; ubyło 10-ciu członków. Stan liczebny wzrósł ze 121 do 175 członków, a wśród nich 22-ch profesorów i 24-ch członków z pośród młodej generacji. Pozwala to mieć nadzieję, że tak Rada jak i członkowie Instytutu będą i nadal zjednywać coraz większą ilość członków, rozszerzając przez to podsta-

wę i zapewniając dalszy rozwój działalności Instytutu.

W roku ubiegłym zmarło 4-ch członków Instytutu: b. poseł R. P. w Kanadzie W. Babiński, generał F. Maciszewski, b. Minister R. P. A. Muehlstein i inż. M. Rosten — wszyscy niezmiernie zasłużeni we współpracy i w ofiarności dla Instytutu. Cześć ich świetlanej pamięci.

c) Zawdzięczając ofiarnej pracy Sekretarza Instytutu p. Jana Kowalskiego i zaproszonych sił pomocniczych, kancelarja Instytutu była w stanie wysłać: około 3,000 listów, 2,000 zaproszeń na wykłady, 1,000 Biuletynów i komunikatów prasowych, 2,500 książek (odbiór i wysłanie) oraz uaktualnienie i przepisanie 1,500 pozycji kartoteki adresowej. Cała ta ogromna praca, ciężka i żmudna, ale tak niezbędna dla Instytutu, została dokonana ofiarnym ochotniczym wysiłkiem i bezpłatnie, względnie za niewielkim zwrotem kosztów. Serdeczne podziękowania dla wszystkich osób, które przysły z pomocą Instytutowi w tej pracy.

d) Sprawy finansowe: W roku 1957-ym wpływy znacznie wzrosły, umożliwiając przez to nietylko pokrycie zobowiązań finansowych Instytutu oraz dokonanie najniezbędniejszych wydatków, ale pozwoliły również na rozwinięcie programowych prac oraz na stworzenie rezerwy gotówkowej w bilansie Instytutu. Posiadanie takiej rezerwy jest niezbędne dla umożliwienia prowadzenia celowej gospodarki i zabezpieczenia istnienia: dlatego władze Instytutu dołożyły wszelkich wysiłków i starań, żeby taką sytuację finansową osiągnąć. Rada Instytutu, doceniając w pełni tę ofiarność członków i przyjaciół na cele i zadania Instytutu, podkreśla to z serdeczną podzięką. Do wyjątkowo szczodrych należą: p. Hr. Irena Cittadini, która zaofiarowała płacić składkę członkowską przez rok po \$165.— miesięcznie i podarowała nową biurową maszynę do pisania, oraz p. Dr. Józef Hoppin, który ofiarował fonograf taśmowy (tape recorder) wartości \$600.—, dla utrwalania wykładów, relacji historycznych i t. p.

VI. WYKAZ OFIAR, KTÓRYM INSTYTUT ZAWDZIĘCZA EGZYSTENCJĘ I DALSZY ROZWÓJ.

I. SKŁADKI DAWNYCH		W. Domaniewski	100.00	T. Jędrzejewicz	6.00
CZŁONKÓW:		R. Dreszer	12.00	W. Jędrzejewicz	50.00
H. Abłamowicz	12.00	A. Dubiński	25.00	J. Kanarek	24.00
K. Bazanowski	12.00	Z. Dzwonkowski	12.00	E. Kleszczynski	36.00
T. Bąkowski	12.00	W. Falencki	50.00	A. Koc	30.00
A. Beck	12.00	J. Flourens	12.00	H. Kogut	12.00
W. Bortnowski	16.00	W. Frontczak	12.00	T. Koprowski	50.00
J. Braynack	12.00	J. Gałązka	12.00	H. Korab Janiewicz	100.00
M. Budek	6.00	M. Gałązka	18.00	A. M. Korczyński	18.00
T. Daniec	20.00	H. Gruber	50.00	S. N. Korzeniowski	12.00
"Delicia Mfg. Co."	100.00	A. Haupt	12.00	B. Kowalska	15.00
T. Dobrzański	18.00	Z. Janczur	12.00	J. Kowalski	36.00
J. Dodatko	12.00	S. Jaźwiński	12.00	S. Kowalski	12.00

W. Kowalski	36.00	J. Fryling	6.00	F. Drabowicz	9.00
W. Kraus	12.00	J. Hoppin	12.00	W. Falencki	200.00
B. Kunc	9.00	K. Hykiel	15.00	H. Gruber	25.00
F. A. Kuttan	12.00	J. Iliński	12.00	S. Januszewska	300.00
A. Kwinciński	12.00	F. Jarzębowska	12.00	J. Kanarek	26.00
H. Landau	12.00	K. Jarzębowski	12.00	E. Kleszczyński	26.00
W. Langrod	12.00	M. Kalina	12.00	A. Koc	26.00
A. N. Łuczyński	12.00	J. Karasiewicz	10.00	T. Koprowski	25.00
A. S. Mallek	25.00	W. Kołaczkowski	12.00	H. Korab Janiewicz	700.00
J. Matecki	12.00	M. Korowicz	12.00	W. Kowalski	26.00
F. Maciszewski	50.00	T. Z. Korsak	12.00	W. Milan-Kamski	25.00
L. Mitkiewicz	18.00	H. Korsakowa	6.00	H. Moeller	300.00
F. Mościcki	12.00	B. Kowalski	12.00	I. Nurkiewicz	100.00
M. Mościcki	18.00	S. Kruk	12.00	"Placówka S. W. A. P. 78"	10.00
W. Myczek	50.00	J. Librach	6.00	R. Rathaus	50.00
H. Nitecki (Leg. Detroit)	12.00	J. Lipski	12.00	M. Rosten	200.00
L. Nowiński	100.00	H. Mazaraki	6.00	Z. Schoenowa	15.00
I. Nurkiewicz	100.00	S. Mazurkiewicz	12.00	B. Siemińska	25.00
L. Pawłowicz	6.00	Z. Merdinger	12.00	A. Szafran	10.00
T. Pawłowicz	12.00	S. Nowicka	12.00	L. Wellisz	10.00
K. Popiak	10.00	L. Obierek	6.00	J. Wielebski	10.00
Z. Protassewicz	12.00	K. Olanowa	6.00	Podajemy dodatkowo, że w sprawozdaniu za rok 1956-y omyłkowo opuszczona została suma \$75.00, ofiarowana przez p. D. S. Wandycza, jako donacja na stypendjum.	
J. Pułaska	12.00	A. Olko	50.00	ZESTAWIENIE FINANSOWE:	
Z. Rajchmanowa	12.00	W. Onacewicz	12.00	Wpływy:	
S. Rogalski	12.00	C. Pross	12.00	Saldo Bankowe w dniu —	
Z. Rucker	37.00	J. Raczyński	12.00	31. XII. 1956	\$1,246.62
W. Saidmanowa	50.00	Z. R. Rozmysłowicz	6.00	Składki członkowskie	\$2,905.00
A. Szafran	12.00	A. Schmidt	12.00	Donacje	\$2,549.00
E. Szczawińska	12.00	L. Smoliński	6.00	Fundusz wydawniczy	\$ 845.22
J. Tretiak	12.00	B. Stachiewicz	12.00	Archiwum i biblioteka	\$ 300.00
D. S. Wandyc	12.00	W. Stachiewicz	12.00	Różne	\$ 170.45
J. Wielebski	15.00	A. Szylling	12.00	<hr/>	
F. Zarzycki	6.00	J. Suski	12.00	Razem	\$8,016.29
C. Zbierański	12.00	T. Szlenkier	12.00	Wydutki:	
2. SKŁADKI NOWYCH		A. Świtkowski	12.00	Administracja	\$1,661.17
CZŁONKÓW W 1957 R.		H. Szczerbińska	12.00	Archiwum i biblioteka	\$ 770.92
H. Archacki	24.00	B. Wasiel	12.00	Fundusz wydawniczy	\$2,793.87
W. Babiński	12.00	J. C. Witenberg	12.00	Różne	\$ 484.83
J. Bobotek	12.00	E. Witt	6.00	Saldo Bankowe w dniu	
E. K. Borkowski	6.00	Z. Wygocki	12.00	31. XII. 1957	\$2,305.50
J. Bronowicz	6.00	B. Ziffer	12.00	<hr/>	
I. Cittadini	590.00	3. DONACJE:		Razem	\$8,016.29
S. Dobczyński	12.00	W. Stańczuk (Akademja)	25.00		
V. Doliński	6.00	E. Berenbaum	100.00		
F. Dyrna	12.00	A. Brzenk	6.00		
T. Falkiewicz	12.00	"Delicia Mfg. Co."	200.00		
J. Faltus	6.00	W. Domaniewski	100.00		

VII. ROK 1958 — ROKIEM JUBILEUSZOWYM INSTYTUTU.

W roku 1958-ym 35 upływa lat od założenia Instytutu w Polsce, w Warszawie, a w tem 15 lat istnienia tegoż Instytutu w Stanach Zjednoczonych, w New Yorku.

Dorobek Instytutu w Polsce na polu naukowo-historycznym jest niezmiernie bogaty. Prace te przerwała wojna, okupacje, zniszczenia. Powołany do życia ponownie, na wolnej ziemi amerykańskiej, w roku 1943-im — Instytut czerpie podniecie do pracy i niezachwianą wiarę w przyszłość z dokonań w Niepodległej Polsce. Świadomość tego dorobku wzmaga nasze siły do dalszej pracy i walki o prawdę Nowoczesnych Dziejów Polski — tak tragicznych i tak wspaniałych w poświęceniach dla Wolności.

ZA RADĘ INSTYTUTU



Generał W. Kowalski
Dyrektor

H. Korab-Janiewicz
Prezes